Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Protokoll fra møte i Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet, arbeidsutvalget

Sted: Teams
Møtedato: Tirsdag 6. oktober kl. 19:00-21:00

Møtedeltakere:

1. Samson Hamre, Voss (leder)
2. Arne Ramberg, Hol
3. Brita Brun, Nore og Uvdal
4. Anne Gerd Nysveen, Ullensvang
5. Magne Jenbergsen, Tinn (vara) – deltok fra kl. 20:00

Forfall:

1. Ane Killingtveit, Vinje (vara kunne ikke møte)

I tillegg deltok Rune Nordeide og Svea Wangenheim fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

Møtetid = 2 timer. Tid til forberedelser = 1,5 timer.

Saksliste

Orienteringssaker:

33/26	Oppstart av gjennomføring av tiltak i tiltaksplanen for Hardangervidda villreinområde

Beslutningssaker:

30/26	Uttale til leskur til hest i Langedalen i Ullensvang kommune (fra forrige møte)
34/26	Uttale til hovedombygging av stølshus og oppføring av tilbygg i Ullensvang
35/26	Uttale til søknad om gjeterhytte/driftsbygning i landbruket, Geitvassdalen i Nore og Uvdal
36/26	Høring fra Statsforvalteren i Vestland med forslag til stikkesesong for skiløyper på Hardangervidda etter godkjent sti- og løypeplan - fastsetting av påskesesong for 2027, 2028 og 2029
37/26	Eventuelt

Samson Hamre (s)
Leder

Hilde Mari Omlid
Sekretær

33/26 Oppstart av gjennomføring av tiltak i tiltaksplanen for Hardangervidda villreinområde

Sekretær og leder orienterte om oppstart av gjennomføring av tiltak i tiltaksplanen for Hardangervidda villreinområde. Det ble orientert om innholdet i brev fra Klima- og miljødepartementet og påbegynt arbeid med en koordinerende gruppe i regi av Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

30/26 Uttale til leskur til hest i Langedalen i Ullensvang kommune (fra forrige møte)

Forslag til vedtak om uttale:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet uttaler seg med hensyn til villreinens interesser. Etter § 21 i hjorteviltforskriften skal nemnda arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og villreinen sine leveområder. Villreinen er en nasjonal ansvarsart for Norge, og siden 2021 er arten oppført på rødlista. Villreinen har fått en egen stortingsmelding med mål om at den negative utviklingen skal stoppes innen 2030, alle villreinområder skal havne på minimum middels kvalitet etter kvalitetsnorm for villrein innen 2050, og de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet innen 2100.

Villreinnemnda legger til grunn at hensynet til villrein og bevaring av sammenhengende leveområder skal tillegges stor vekt ved behandling av søknader om nye byggetiltak innenfor Hardangervidda nasjonalpark. I den konkrete saken vurderes den omsøkte fjellstallen å ha begrensede direkte konsekvenser for villrein, ettersom tiltaket er lite, ligger i tilknytning til eksisterende stølsmiljø og ikke berører kjente viktige funksjonsområder for villrein.

Villreinnemnda vil samtidig understreke at saken har en prinsipiell side. En eventuell tillatelse bør ikke etablere en generell praksis for nye bygninger knyttet til hestehold i nasjonalparken uten konkrete vurderinger av villreinhensyn, samlet belastning og mulige presedensvirkninger.

Behandling i villreinnemnda:

Arbeidsutvalget la fram forslag til uttale med mindre endring. Arbeidsutvalget vedtok enstemmig nytt forslag til uttale.

Vedtak om uttale:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet uttaler seg med hensyn til villreinens interesser. Etter § 21 i hjorteviltforskriften skal nemnda arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og villreinen sine leveområder. Villreinen er en nasjonal ansvarsart for Norge, og siden 2021 er arten oppført på rødlista. Villreinen har fått en egen stortingsmelding med mål om at den negative utviklingen skal stoppes innen 2030, alle villreinområder skal havne på minimum middels kvalitet etter kvalitetsnorm for villrein innen 2050, og de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet innen 2100.

Villreinnemnda legger til grunn at hensynet til villrein og bevaring av sammenhengende leveområder skal tillegges stor vekt ved behandling av søknader om nye byggetiltak innenfor Hardangervidda nasjonalpark. I den konkrete saken vurderes den omsøkte fjellstallen å ha begrensede direkte konsekvenser for villrein, ettersom tiltaket er lite, ligger i tilknytning til eksisterende stølsmiljø og ikke berører kjente viktige funksjonsområder for villrein. Vi tilråder at et eventuelt leskur vil være en felles løsning for stølsbolet. Vi ønsker ikke at det skal settes opp permanent innhegning på grunn av nedtråkk, men en fleksibel løsning som kan flyttes rundt.

Villreinnemnda vil samtidig understreke at saken har en prinsipiell side. En eventuell tillatelse bør ikke etablere en generell praksis for nye bygninger knyttet til hestehold i nasjonalparken uten konkrete vurderinger av villreinhensyn, samlet belastning og mulige presedensvirkninger.

34/26 Uttale til hovedombygging av stølshus og oppføring av tilbygg i Ullensvang

Forslag til vedtak om uttale:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet uttaler seg med hensyn til villreinens interesser. Etter § 21 i hjorteviltforskriften skal nemnda arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og villreinen sine leveområder. Villreinen er en nasjonal ansvarsart for Norge, og siden 2021 er arten oppført på rødlista. Villreinen har fått en egen stortingsmelding med mål om at den negative utviklingen skal stoppes innen 2030, alle villreinområder skal havne på minimum middels kvalitet etter kvalitetsnorm for villrein innen 2050, og de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet innen 2100.

Villreinnemnda vil påpeke at overnattingskapasitet alene ikke nødvendigvis er avgjørende for framtidig ferdselsomfang. Økt størrelse, standard og funksjonalitet kan gjøre et bygg mer attraktivt og praktisk å bruke, og kan dermed føre til hyppigere eller mer langvarige opphold og økt ferdsel til og fra området. Dette må tillegges vekt når tiltaket ligger innenfor et nasjonalt villreinområde.
Nemnda mener videre at saken må vurderes i lys av den samlede belastningen på villreinens leveområder. Selv mindre tiltak kan over tid bidra til økt tilrettelegging og aktivitet dersom tilsvarende utvidelser og standardheving tillates flere steder.

Villreinnemnda ber derfor kommunen legge stor vekt på hensynet til villrein ved behandlingen av dispensasjonssøknaden. Dersom dispensasjon gis, bør det sikres at tiltaket ikke legger til rette for økt overnattingskapasitet, endret bruk eller annen vesentlig intensivering av bruken av stølshuset som kan medføre økt ferdsel i villreinområdet.

Nemnda anbefaler også at eventuell videre tilrettelegging ved stølshuset vurderes restriktivt, slik at området ikke gradvis utvikles i en retning som medfører økt ferdsel og belastning på villreinens leveområder.

Behandling i villreinnemnda:
Arbeidsutvalget vedtok enstemmig forslag til uttale.

Vedtak om uttale:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet uttaler seg med hensyn til villreinens interesser. Etter § 21 i hjorteviltforskriften skal nemnda arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og villreinen sine leveområder. Villreinen er en nasjonal ansvarsart for Norge, og siden 2021 er arten oppført på rødlista. Villreinen har fått en egen stortingsmelding med mål om at den negative utviklingen skal stoppes innen 2030, alle villreinområder skal havne på minimum middels kvalitet etter kvalitetsnorm for villrein innen 2050, og de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet innen 2100.

Villreinnemnda vil påpeke at overnattingskapasitet alene ikke nødvendigvis er avgjørende for framtidig ferdselsomfang. Økt størrelse, standard og funksjonalitet kan gjøre et bygg mer attraktivt og praktisk å

bruke, og kan dermed føre til hyppigere eller mer langvarige opphold og økt ferdsel til og fra området. Dette må tillegges vekt når tiltaket ligger innenfor et nasjonalt villreinområde.
Nemnda mener videre at saken må vurderes i lys av den samlede belastningen på villreinens leveområder. Selv mindre tiltak kan over tid bidra til økt tilrettelegging og aktivitet dersom tilsvarende utvidelser og standardheving tillates flere steder.

Villreinnemnda ber derfor kommunen legge stor vekt på hensynet til villrein ved behandlingen av dispensasjonssøknaden. Dersom dispensasjon gis, bør det sikres at tiltaket ikke legger til rette for økt overnattingskapasitet, endret bruk eller annen vesentlig intensivering av bruken av stølshuset som kan medføre økt ferdsel i villreinområdet.

Nemnda anbefaler også at eventuell videre tilrettelegging ved stølshuset vurderes restriktivt, slik at området ikke gradvis utvikles i en retning som medfører økt ferdsel og belastning på villreinens leveområder.

35/26 Uttale til søknad om gjeterhytte/driftsbygning i landbruket, Geitvassdalen i Nore og Uvdal

Forslag til vedtak om uttale:
Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet uttaler seg med hensyn til villreinens interesser. Etter § 21 i hjorteviltforskriften skal nemnda arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og villreinen sine leveområder. Villreinen er en nasjonal ansvarsart for Norge, og siden 2021 er arten oppført på rødlista. Villreinen har fått en egen stortingsmelding med mål om at den negative utviklingen skal stoppes innen 2030, alle villreinområder skal havne på minimum middels kvalitet etter kvalitetsnorm for villrein innen 2050, og de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet innen 2100.

Villreinnemnda har forståelse for det driftsmessige behovet som er beskrevet. Etter nemndas vurdering er det først og fremst den ferdselen og aktiviteten som følger av et byggetiltak, og ikke bygningens arealbeslag isolert sett, som kan få betydning for villrein. Det er derfor avgjørende at etableringen av gjeterhytta ikke fører til økt ferdsel eller annen aktivitet i området utover det som er nødvendig for eksisterende beitedrift.

Nemnda anbefaler at det settes vilkår om at bygningen ikke skal benyttes til ordinære fritidsformål eller annen bruk som kan medføre økt ferdsel i villreinområdet. Motorisert transport i forbindelse med etablering, bruk og vedlikehold bør begrenses til det strengt nødvendige.
Nemnda anbefaler videre at en eventuell tillatelse knyttes til behovet for beitedriften, og at bygningen skal fjernes dersom dette behovet opphører.

Behandling i villreinnemnda:
Arbeidsutvalget vedtok enstemmig forslag til uttale.

Vedtak om uttale:
Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet uttaler seg med hensyn til villreinens interesser. Etter § 21 i hjorteviltforskriften skal nemnda arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og villreinen sine leveområder. Villreinen er en nasjonal ansvarsart for Norge, og siden 2021 er arten oppført på rødlista. Villreinen har fått en egen stortingsmelding med mål om at den negative utviklingen skal stoppes innen 2030, alle villreinområder skal havne på minimum middels kvalitet etter kvalitetsnorm for villrein innen 2050, og de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet innen 2100.

Villreinnemnda har forståelse for det driftsmessige behovet som er beskrevet. Etter nemndas vurdering er det først og fremst den ferdselen og aktiviteten som følger av et byggetiltak, og ikke bygningens arealbeslag isolert sett, som kan få betydning for villrein. Det er derfor avgjørende at etableringen av gjeterhytta ikke fører til økt ferdsel eller annen aktivitet i området utover det som er nødvendig for eksisterende beitedrift.

Nemnda anbefaler at det settes vilkår om at bygningen ikke skal benyttes til ordinære fritidsformål eller annen bruk som kan medføre økt ferdsel i villreinområdet. Motorisert transport i forbindelse med etablering, bruk og vedlikehold bør begrenses til det strengt nødvendige.
Nemnda anbefaler videre at en eventuell tillatelse knyttes til behovet for beitedriften, og at bygningen skal fjernes dersom dette behovet opphører.

36/26 Høring fra Statsforvalteren i Vestland med forslag til stikkesesong for skiløyper på Hardangervidda etter godkjent sti- og løypeplan - fastsetting av påskesesong for 2027, 2028 og 2029

Forslag til vedtak:
Villreinnemnda støtter forslag til fastsetting av påskesesongen i 2027, 2028 og 2029 for stikking av skiløyper på Hardangervidda.

Behandling i villreinnemnda:
Arbeidsutvalget støttet enstemmig forslaget.

Vedtak:
Villreinnemnda støtter forslag til fastsetting av påskesesongen i 2027, 2028 og 2029 for stikking av skiløyper på Hardangervidda.

37/26 Eventuelt
Samson Hamre orienterte om at han skal delta på befaring på Mår kraftverk i regi av Statkraft, i forbindelse med planer om opprustning av kraftverket og mulighet for pumpekraftverk. Hensikten med å delta er å påvirke Statkraft til å velge villreinvennlige løsninger.